

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 11

van **STAF AERTS**

datum: 30 september 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Maandrapport militaire goederen juni 2021 - A400M

In het maandrapport militaire goederen van juni 2021 wordt een uitvoervergunning vermeld voor ML10a goederen ter waarde van 12.500.000 euro voor het Verenigd Koninkrijk.

1. Is deze uitvoervergunning bestemd voor de A400M? Zo ja, heeft de Vlaamse Regering aan die vergunning enige beperking op de toegelaten eindgebruikers of aan de toegelaten wederuitvoer verbonden?
2. Heeft de Vlaamse Regering een eindgebruikersverklaring gevraagd? Wat heeft die eindgebruiker die de producten integreert meegedeeld over de aard van het op die integratie volgende eindgebruik en eindgebruikers? Heeft die eindgebruiker zich ertoe verbonden om de toestemming van de controledienst te vragen bij wederuitvoer?
3. Hoe heeft de Vlaamse Regering gereageerd op de ingebrekestelling door de ngo's?
4. De door de minister-president gegeven verantwoording voor het achterwege laten van een toetsing aan de criteria van de eindgebruikers omwille van het feit dat het om componenten gaat en dat zulk een controle niet zou mogen omwille van richtlijn 2009/44, is behoorlijk betwistbaar maar geldt zeker niet voor de export naar de UK.

Hoe voldoet de Vlaamse overheid in zulke gevallen aan haar zorgvuldigheidsplicht onder art. 2 EU Handvest van de grondrechten? Is ze bereid om in die gevallen beperkingen aan de toegelaten eindgebruikers op te leggen?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 11 van 30 september 2021

van **STAF AERTS**

1. Deze uitvoer kadert effectief binnen het A400M-programma. Aan de vergunning werden geen uitvoerbeperkingen verbonden.
2. Het voorleggen van een eindgebruikersverklaring is een decretale vereiste om een uitvoervergunning te verkrijgen; deze werd dus effectief voorgelegd. Daarvoor werd gebruik gemaakt van het beschikbare sjabloon. De verklaring maakt duidelijk dat de goederen bestemd zijn voor integratie in de vleugel van A400M-vliegtuigen. De goederen zijn niet ontwikkeld noch bestemd voor specifieke afnemers. Ze worden geleverd in uitvoering van de algemene samenwerkingsovereenkomst omtrent het A400M-programma waarvan de betreffende bedrijven deel uitmaken.
3. De ingebrekestelling zat vervat in een aangetekende brief. We zijn uiteraard bezorgd over de niet-naleving door Turkije van het geldende wapenembargo tegen Libië. Ik heb in het Vlaams Parlement steeds duidelijk en transparant geantwoord op alle vragen met betrekking tot dit dossier.

Hierbij heb ik ook steeds aangegeven dat de leveringen van Vlaamse bedrijven in het kader van het A400M-programma van een andere orde zijn. De leveringen waarover het hier gaat zijn geen specifieke leveringen voor Turkse vliegtuigen. Het gaat over kleine componenten die de betrokken bedrijven in het kader van een algemene samenwerkingsovereenkomst in bulk aan andere bedrijven leveren voor integratie in grotere componenten van het A400M-vliegtuig. Deze componenten worden op hun beurt aan de integrator van het vliegtuig geleverd. Die samenwerkingsovereenkomst vloeit voort uit het intergouvernementeel samenwerkingsprogramma dat is opgezet voor de productie van het A400M-vliegtuig, waarvan zowel België als Turkije Deelnemende Staten zijn.

Om dergelijke samenwerking te bevorderen, maant Europese regelgeving lidstaten aan om bij leveringen van kleine componenten in het kader van intergouvernementele samenwerking geen uitvoerbeperkingen op te leggen, temeer omdat andere lidstaten zelf een uitvoercontrolesysteem hebben. Die regels zijn ook vertaald in het Vlaamse Wapenhandel-decreet en -besluit. Daarnaast is België bij het afsluiten van dit A400M-programma ook specifieke verplichtingen en verbintenissen aangegaan ten aanzien van andere Deelnemende Staten, waaronder een engagement om geen in- en uitvoerbeperkingen op te leggen.

Met die regels en verbintenissen houdt de Vlaamse overheid nauwgezet rekening. De formele verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke uitvoer van het A400M-vliegtuig ligt bij de Deelnemende Staten waar de finale integratie van het vliegtuig plaatsvindt. Uiteraard dienen ook deze Staten rekening te houden met geldende wapenembargo's, met de toepasselijke exportcriteria in Europese en internationale regelgeving én met gemaakte afspraken binnen het A400M-programma.

Het feit dat de verantwoordelijkheid hier bij de uitvoerende Staten ligt, betekent weliswaar niet dat de Vlaamse Regering de specifieke problematiek rond Turkije niet ter harte neemt en niet aankaart naar mogelijk. Reeds op het moment van de Turkse

invasie in Noord-Syrië heb ik bij de toenmalige EU-Hoge Vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken gepleit voor een wapenembargo tegen Turkije.

Samen met het Departement Kanselarij & Buitenlandse Zaken blijf ik in de relevante fora bij andere Staten aandringen op een restrictieve houding ten aanzien van Turkije. Ik ben eveneens in contact met de federale overheid en de andere gewesten om de rol van Turkije en de Belgische engagementen binnen het A400M-programma (en soortgelijke programma's) verder te bespreken.

Vlaanderen wil deze problematiek samen met Brussel en Wallonië agenderen op het komende Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid. Daar willen wij bekijken of de problematiek eventueel kan aangekaart worden binnen de internationale organisatie waaronder het A400M-programma ressorteert en waarvan België in tegenstelling tot Turkije volwaardig lidstaat is, naast Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk (voor alle duidelijkheid: Turkije is enkel een Deelnemende Staat in het specifieke A400M-programma). Ik zal in ieder geval mijn bezorgdheden omtrent uitvoer naar Turkije ook overmaken aan de bevoegde ministers binnen deze vijf landen.

4. Alle vergunningsaanvragen worden door mijzelf en mijn diensten zorgvuldig behandeld binnen het geldend regelgevend kader en met aandacht voor de specifieke context en bijzonderheden van elk dossier. Dat geldt net zozeer voor aanvragen van overbrenging en uitvoer van onderdelen, én voor de overweging van uitvoerbeperkingen die kunnen opgelegd worden omwille van bezorgdheden over het potentieel eindgebruik of potentiële eindgebruikers. Wat betreft de specifieke context van dossiers als deze uitvoer heb ik altijd benadrukt dat componentenleveringen voor integratie een bijzondere problematiek vormen, zeker als deze kaderen binnen een intergouvernementeel samenwerkingsprogramma waarin België een Deelnemende Staat is en/of het gaat over (niet-essentiële) onderdelen die geleverd worden aan andere toeleveranciers en niet ontwikkeld of geleverd worden voor specifieke eindgebruikers. Bij dergelijke "onbestemde" componentenleveringen worden verschillende elementen in rekening genomen.

Daarbij verwijs ik terecht telkens als eerste element naar de specifieke bepalingen over onderdelen en uitvoerbeperkingen in richtlijn 2009/43 en het Wapenhandelbesluit. Die regels scheppen een kader voor grensoverschrijdende samenwerking dat wij als kleine toeleverancier correct trachten toe te passen, om de redenen die ik in mijn antwoord op uw derde vraag toelichtte (en die ook buiten de EU relevant zijn). Daarbij speelt dan de beperkte aard van de onderdelen een belangrijke rol. Het tweede element – dat ook in de richtlijn veel aandacht krijgt – is het kader van een intergouvernementeel samenwerkingsprogramma, in het bijzonder met België als deelnemende Staat. Voor intra-uniale overbrengingen binnen dergelijk kader geldt sowieso een specifieke algemene vergunning, om overbrengingen zoveel mogelijk te faciliteren. Maar ook meer algemeen speelt het gegeven dat onderdelen geïntegreerd worden in een partnerland met een effectief uitvoercontrolesysteem een rol in de afweging. Het derde element, dat hier erg relevant is, zijn de specifieke verplichtingen en verbintenissen die aan dergelijke intergouvernementele samenwerking verbonden zijn, en de beslissingen die binnen dat kader genomen worden. In mijn antwoord op de derde vraag gaf ik al aan dat dit in casu zeker een rol speelt, temeer omdat Turkije zelf een Deelnemende Staat in het samenwerkingsprogramma is.

Voor alle duidelijkheid: het is inderdaad zo dat de expliciete regels uit richtlijn 2009/43 en het Wapenhandelbesluit omtrent onderdelen niet langer gelden voor uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk (VK). Dat neemt weliswaar niet weg dat de A400M-gerelateerde leveringen nog altijd de uitvoering betreffen van hetzelfde intergouvernementele samenwerkingsprogramma waarin het Verenigd Koninkrijk een Deelnemende Staat blijft, waarbij de voormelde logica nog steeds geldt en waarbij nog

steeds rekening moet worden gehouden met de verplichtingen en verbintenissen van België als Deelnemende Staat.

Dit is het kader waarbinnen we bij dit type van componentenleveringen opereren, en dat dus ook de overweging van uitvoerbeperkingen bij A400M-gerelateerde leveringen bepaalt, zoals in dit dossier van uitvoer naar het VK. Ik benadruk weliswaar dat ikzelf en mijn diensten binnen dat kader wel degelijk onze verantwoordelijkheid nemen en stappen zetten om de precaire situatie van Turkije als bestemming aan te kaarten, in het algemeen en omtrent het A400M-vliegtuig.

Ik verwijs in die zin vooreerst naar de stappen die ik in mijn antwoord op de derde vraag heb vermeld. Daarnaast zijn mijn diensten en ikzelf ook in contact met de federale overheid en de andere gewesten om de rol van Turkije en de Belgische engagementen binnen het A400M-programma (en soortgelijke programma's) verder te bespreken. Daarbij willen wij bekijken of de problematiek eventueel kan aangekaart worden binnen de Organisation for Joint Armament Co-operation (OCCAR). Dat is de internationale organisatie waaronder het A400M-programma ressorteert en waarvan België in tegenstelling tot Turkije volwaardig lidstaat is, naast Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk (voor alle duidelijkheid: Turkije is dus enkel een Deelnemende Staat in het specifieke A400M-programma). Ikzelf zal in ieder geval mijn bezorgdheden omtrent uitvoer naar Turkije ook nog overmaken aan de bevoegde ministers binnen deze vijf landen.